

MIDT-NORGES FRIE STEMME

SJEFREDAKTØR: ARNE BLIX

Fung. nyhetsredaktør: Anne Berit Bjørken | Digital redaktør: Rolf Dyrnes Svendsen
Samfunnsredaktør: Stein Arne Sæther | Utviklingsredaktør: Ellen Ingunn Andersen
Adm. direktør: Tove Nedreberg

Oljefond i ny drakt

Krisen i verdensøkonomien er et riktig bakteppe for å diskutere hvordan Norge skal bruke oljepengene.

1 september i fjor eide Statens pensjonsfond utland – oljefondet – 1,25 prosent av den samlede verdien av børs-noterte aksjer i Europa. Sammen med obligasjoner og aksjer i de andre verdensdelene, gjør dette den norske stat til en av verdens største kapitalister. I september var fondets samlede verdi av aksjer og obligasjoner i utlandet verdt 2120 milliarder kroner. I neste uke legger Norges Bank frem årsregnskapet for oljefondet. Da får vi vite hvor mye den kollektive norske finansformuen

plassert i utlandet blødde i 2008. Tallene blir ille når vi teller dem i milliarder. Men Norge har tjent meget godt på noen år med enorm oppgang i de internasjonale verdipapirmarkedene.

Det er naturlig å vurdere hvordan oljen og gassen som pumpes opp i dag, kan investeres i veier og jernbane som skal tjene samfunnet i generasjoner fremover.

Når vi mener det likevel er grunn til å diskutere hvordan oljeformuen skal brukes, har det likevel ikke sammenheng med verdifall og tap. Victor Norman, økonomiprofessor og tidligere statsråd, har et viktig poeng når han peker på at Norge som internasjonal storinvestor har bidratt til den økonomiske krisen.

Norman viser til at verdens spareland, de som har store overskudd på handelsbalansen, har overbelastet finansmarkedene i underskuddslandene med penger.

Det har vært tilnærmet full enighet om at oljeformuen skal investeres i utenlandske verdipapirer, og at kun en del av avkastningen skal tas inn i statsbudsjettet. Det er denne formuen Norman mener har bidratt til den internasjonale boblekrisen, som arbeidsledige, låntagere og investorer i dag betaler en høy pris for. Det er grunn til å ta utfordringen alvorlig når norske oljepenger kommer på toppen av saudiarabiske, pluss finansplasseringer fra Japan, Tyskland og Kina.

Ingen er vel uenig i at det er god bruk for flere oljepenger i den norske økonomien. Neste fredag legger regjeringen frem nasjonal transportplan, som beskriver hvordan staten skal bruke penger i samferdselssektoren de neste årene. Det er etter vår mening naturlig å vurdere hvordan oljen og gassen som pumpes opp i dag, kan investeres i veier og jernbane som skal tjene samfunnet i generasjoner fremover. Forskning og de store oppgavene med å redusere klimautslipp er andre eksempler på langsiktige, tunge løst som i enda større grad bør finansieres av olje og gass. Dagens utenlandske finansinvesteringer kan bli der de er. Diskusjonen kan avgrenses til bruk av fremtidige oljeinntekter. Faren for høy inflasjon er argumentet imot stor innenlands bruk av oljepenger. Det er et problem, selv om dagens lave oljepris og krisen i økonomien ikke gjør prisstigning til den største utfordringen akkurat nå.

Inflasjonsspøkelset bør uansett ikke hindre debatten.

Storebror i sentrum

Gatevolden i Trondheim har økt sterkt de siste årene. Nå ber politiet formannskapet om å få drive permanent kameraovervåking i deler av Midtbyen. Vi er svært skeptiske. Erfaringer viser at kamera kan lette oppklaringen av kriminelle saker. Men overvåking stopper ikke volden.

Nyheter

Fredag 6. mars 2009 | Adresseavisen

- Støytallene

ØRLAND: Tord Lien (Frp) mener enkelte generaler driver et politisk spill når de holder tilbake støyberegningene på F-35.

Beskjeden fra opposisjonspartiene er klar: Den siste støyberegningen av de nye jagerflyene F-35, må på bordet i god tid før valget om fremtidig basevalg skal tas.

Flere politikere har fått opplyst fra ulike kilder at de nye kampflyene har en skyvekraft på ca. 40 000 pund. Det er nesten dobbelt så mye som F-16-flyene, som har en skyvekraft på 24 000 pund.

- Styrker Ørland

– Hvis mine antakelser er riktige, betyr det at de nye kampflyene vil støye nesten dobbelt så mye som de gamle F-16-flyene, sier Tord Lien (Frp).

– Hvis jeg har rett, styrker denne informasjonen Ørlands posisjon. Hvis det blir dobbelt så mye støy som det er i dag, blir det dyrt å ha Bodø som øvingsbase.

Lien, som er leder for Trondheim Frp og sitter på den sørtrønderske stortingsbenken, mer enn antyder at Forsvaret holder igjen informasjonen fordi det er negativt for Bodø som jagerflybase. Han sendte i forrige uke spørsmål til forsvarsministeren om å offentliggjøre informasjonen snarest.

– Det er ikke noen tvil om at det er noen generaler som driver politikk her. Det er ikke deres rolle. Det skal Stortinget gjøre. Derfor må vi få tilgang til all tilgjengelig informasjon, slik at vi kan ha en debatt på like vilkår, sier Lien.

– Dette er ingen forsvarshemmelse. Russerne bryr seg ikke om hvor mye de nye jagerflyene vil støye. På meg virker det som om det kun er tatt politiske hensyn.

Kostnadsberegninger

I forbindelse med kampanykjøpet gjorde Sintef teoretiske støyberegninger både for det amerikanske F-35, også kalt Joint Strike Fighter, og det svenske JAS Gripen høsten 2008. Det ble da regnet ut hvor mye støyen ville koste i forhold til ulike basealternativer. For eksempel hvor mange hus og andre bygg som vil berøres av støyen fra de nye jagerflyene, og hva kostnadene blir i forhold til hvor mange som må innløses og hvor mange hus

Foto: SCANPIX

som trenger å tilleggsisoleres ved de ulike basene.

Det er denne informasjonen som Forsvarsdepartementet og gruppen som jobber med fremtidig basestruktur, ikke vil offentliggjøre.

Dobbelt så mye støy

Også Høyres gruppeleder i bystyret i Trondheim, stiller seg undrende til at støydatabene holdes hemmelig.

– Det er åpenbart at dette er interessante tall. Det er ikke grunnlag for at denne informasjonen skal holdes hemmelig. Disse tallene vil være en vesent-

lig del i debatten om basestruktur, sier Yngve Box (H).

– Hvis de indikasjonene jeg har fått stemmer, er det ingen tvil om at det vil styrke Ørlands kandidatatur. Tallene må på bordet. Det er merkelig at man prøver å unndra informasjon fra offentligheten på denne måten. Det er en sak aldri tjent med. Hvis noen tror de vinner en debatt med å holde informasjon unna, tar de feil. Det vekker bare mer interesse og saken får mer oppmerksomhet, mener Brox.

LINDA SKJÆRVIK 952 02 952
linda.skjaervik@adresseavisen.no

Dette skjer i dag

NUPI (Norsk utenrikspolitisk institutt) i Oslo inviterer et seminar om Barack Obamas første 40 dager ved makten og overgangssperioden mellom de to presidentperiodene.

Dagens fakta

Kinesiske leders lønninger og andre godtgjørelser økte med 43,8 prosent fra 2007 til 2008. Selskapernes fortjeneste økte i den samme perioden bare med 18,5 prosent, skrev avisen China Daily i går.

må på bordet

Større skyvekraft

De nye kampflyene av typen F-35 (det lille bildet) har nesten dobbelt så stor skyvekraft som dagens F-16-fly. – Det kan bety at de støyer nesten dobbelt så mye som F-16-flyene, sier Tord Lien (Frp). Det styrker Ørlands kandidaturl som hovedflystasjon, mener han. Foto: DAN ÅGREN

Hemmeligholder nye støymålinger

Forsvarsdepartementet vil ikke gi fra seg informasjon om støyen fra de nye jagerflyene som Norge skal kjøpe.

I slutten av januar mottok Forsvaret nye støymålinger foretatt på de amerikanske F-35-jagerflyene, av samme type som det norske luftforsvaret trolig kjøper. Målingene er rådata foretatt ved en kampflybase i USA.

Omfattende analyser

I en epost til Adresseavisen hen-

viser rådgiver Marita Wangberg i Forsvarsdepartementets informasjonsavdeling til svaret som forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (Ap) ga opposisjonen når det gjelder flystøy. I svaret til Stortinget skriver forsvarsministeren at rådataene «vil nå bli analysert og bearbejdet slik at de kan anvendes for norske forhold. Det er svært kompliserte og omfattende analyser og vurderinger som her skal gjennomføres, og kampflyprosjektet vil i det arbeidet

støtte seg på den spisskompetansen som finnes hos Forsvarets bygg og SINTEF».

Først når dette er gjort vil allmennheten få tilgang til resultatet. Støyvurderingene skal deretter inngå i en vurdering for hvor norske jagerfly skal base- res, sammen med andre ting som blant annet treningsforhold og infrastrukturbehov.

Ikke Forsvarets eiendom

På direkte spørsmål om hvorfor allmennheten ikke får tilgang til

informasjonen svarer Wangberg at det dreier seg om informasjon som ikke er Forsvarets eiendom.

– Vi har fått dataene fra USA under forutsetning at vi kun benytter disse i våre egne interne vurderingsarbeider, og vi har ikke anledning til å gi dataene videre. Eier av dataene er amerikanske myndigheter representert ved JSF Program Office i Washington, skriver hun.

FRANK CADAMARTERI 990 06 540 frank.cadamarteri@adresseavisen.no

Stappfull lommebok etter tyveri

To menn ble pågrepet med full lommebok etter en politiaksjon i Trondheim i går.

Politiet fikk melding om tyveri fra en bedrift på Vestre Rosten i går morges. To menn hadde da stjålet et pengeskrin og en bærbar PC.

Det er også meldt om et tyveri fra en annen bedrift, og de to sakene ble sett i sammenheng. Mennene, som er henholdsvis 36 og 33 år gamle, er kjenninger av politiet. Det ble søkt med politihunder i Heimdal-området, og mennene ble pågrepet klokken 10.30. Den ene mannen hadde da et større pengebeløp i lommeboka.

RISSA

Ikke bare plankekjøring

Foto: PRIVAT

■ To lastebiler tok borti hverandre på riksvei 715 ved Haugsdalen i går, og store mengder trelast falt av den ene bilen. Veien ble delvis stengt. Det havnet mye last i veibanen, men ingen personer kom til skade i sammenstøtet. Kjøretøyene ble heller ikke mer skadd enn at de kunne kjøre videre.

LEVANGER

Tatt med hasj, slange og øgle

■ En mann i begynnelsen av 20-årene er dømt til 60 dager i fengsel for ulovlig besittelse av en boa kvelerslange, som han hadde som selskapsdyr fram til desember 2008. I januar 2008 kjøpte han også en øgle til samme formål. Begge disse dyreartene er forbudt å importere og ha som husdyr til Norge. I tillegg sto han siktet for kjøp og oppbevaring av 292 gram hasj. Mannen tilsto alle forholdene i retten. Dyrene og brukerstyret ble inndratt.

Debatt i dag

«Vurder mennesker i første rekke som selvstendige individer istedenfor kjønn, og la alle søke jobb og utdanning under samme vilkår!»

Les Debatt-sidene.

På den annen side

Darwin, stakkar, er blitt brukt og misbrukt på det skammeligste og, ikke minst, han er tillagt all slags ugudelige synspunkter.

Les «På den annen side» i Kulturdelen

adressa.no

Lurer du på noe om barneoppdragelse? Send inn dine spørsmål på adressa.no.

På denne dag

1995: Brønnøysunds Avis kom på internett, to dager før Dagbladet - og ble dermed Norges andre nett-avis, kun slått av musikk-avisen Panorama.